

svoje pravice. Sedaj zahtevajo evropske velevlasti radikalne reforme v namen varnosti kristjanov v Armeniji. Turška vlada se upira tem reformam, ker bi bile reforme v varstvo kristjanom napram Turkom; trdi celo, da se velevlasti nimajo pravice vmešavati v turške zadeve. Brezdvomno je pač, da bodo velevlasti vedele varovati svoje pravice ondi, da bodo Turčijo primerno poučile o tem in kratko malo zahtevale, da se reforme v varstvo prebivalstva armenskega zvrše.

Obrtnija.

Meščansko stavbinsko društvo.

Naš list je vedno zagovarjal pravice obrtnikov proti kapitalistom in zaradi tega bi tudi sedaj ne mogel prav za prav zagovarjati osnove meščanskega stavbenega društva. To društvo bode brez dvombe imelo bolj ali manj kapitalistični značaj in bode gotovo škodovalo dosedanjim stavbenim obrtnikom. Že sedaj imamo v Ljubljani stavbeno družbo, ki je tudi tako kapitalistično podjetje.

Če je pa naš list vzlic temu z veseljem pozdravljaj osnovo meščanskega stavbenega društva, se temu pač povod le posebne razmere. Potres je razrušil našo Ljubljano in treba je napeti vse sile, da se obnovi deželno stolno mesto. Vsak ima dolžnost k temu po svojih močeh pripomoči. Gospodarji ljubljanski niso v najboljših razmerah in nekateri se bodo močno zadolžili, da obnove podrte hiše. Treba je pa hitrega grajenja, da se v kratkem pomore velikemu pomanjkanju stanovanj v našem mestu.

Take izredne razmere opravičujejo tudi marsikaj, kar bi ne bilo priporočati pri normalnih razmerah. Vzlic temu bi z ozirom na varstvo obrtnikov bilo težko priporočati osnovo kapitalističnega podjetja, da niso stavbeni podjetniki naravnost prisilili meščanov k samopomoči.

Osnovali so bili nekako zvezo, da povzdignejo stavbene cene in podraže stavbeno gradivo. Izgovarjajo se na draginjo delavcev, a to je pa vse neosnovano. Delavci so le malo dražji, kakor v navadnih razmerah, stavbeni mojstri so pa cene kar podvojili. Opeka je tako draga, kakor še ni bila nikdar. Ta kartel se je na videz razbil, ali kartelirane cene so pa ostale. Pri teh razmerah ki so nastale v Ljubljani, bi bilo absolutno nemogoče, obnoviti mesto. Stavbeni mojstri ne spoznajo, da jih vežejo kaki oziri na druge meščane, temveč le gledajo, kako bi sami hitreje obogateli. Pri taci razmerah seveda so morali zgubiti vsi simpatije prebivalstva.

Stavbeni obrtniki so se sami postavili popolnoma na egojistično kapitalistično stališče in zatorej ne morejo zameriti, če se bodo pobijali tudi s kapitalističnimi sredstvi. Če ne še zdaj, ali pozneje utegnejo še obžalovati svoje sedanje postopanje. Nad njimi se utegnejo usrečevati še besede Kristusove: „Kateri za meč prijemajo, bodo z mečem pokončani!“

Stvar ni ostala prikrita svetu, temveč prišla je v svetovne liste in pa v državnem zboru se je že tudi

omenjala. Pozabila se ne bode tako hitro in vse to bode slabo vplivalo na daljno socialno zakonodajo. Če so stavbeni obrtniki tako pripravljeni izkoristiti bedo svojega bližnjega, kdo jih bode še zagovarjal in varoval pred kapitalizmom. Slabo pa zna tudi za druge obrtnike to postati. Zastopniki kapitalističnih načel so bodo izgovarjali, da tudi drugi obrtniki niso nič boljši, naj se jim le prilika ponudi, da je torej potrebno, da z obrtno svobodo omejujemo njih moč. Sklicevali se bodo seveda lahko na bogate dunajske mesarje, ki na podoben način izkoriščajo prebivalstvo.

Sicer pa moramo omeniti, da stavbeni podjetniki, kakeršne imamo sedaj po mestih, ne morejo se več prištevati navadnim obrtnikom, temveč kapitalistom in se zatorej mora ž njimi kot s takimi ravnati.

Tudi na Dunaji so že mnogo premišljevali, bi li ne kazalo osnovati veliko občinsko mesarijo. To bi se že bilo davno zgodilo, da stranki ne potrebuje pri volitvah velicah mesarjev. Protisemitje so poprej vedno to zahtevali, a pri zadnjih volitvah so jih pa podpirali mesarji, in to je dr. Luegerja nagnilo, da je na shodu mesarjev zavzel drugačno stališče. Mnogi prijatelji dunajskega prebivalstva so pa še vedno prepričani, da se le z občinskimi mesnicami bodo dale doseči normalne mesne cene. V Budimpešti so jih pa na ta način že dosegli. V Ljubljani se pa upa z osnovo meščanskega stavbenega društva doseči normalne stavbene cene.

Če so hoteli stavbeni obrtniki, da se bi oziralo na njih koristi, bi sami ne bili smeli pozabiti koristi občnosti. Vsak stan ima pravico do varstva, a za to pa tudi ne sme pozabiti, da je član občne človeške družbe in mora se zavedati, da ima tudi dolžnosti do nje, katerih dolžnosti ne sme prezirati, če neče, da se bode to jedenkrat maščevalo nad njim.

Obrtnijske raznoterosti.

Panamski prekop. Francoska družba namerava panamski prekop prodati nekemu ameriškemu sindikatu, ki ga bode dodelal. Francozi bodo torej imeli zgubo, Američani pa dobiček.

Proti rji se priporoča kot varno sredstvo zmes 55 delov pristnega, pobeljenega, neutralnega voska in 1 del kanolina. S to zmesjo se prevlečejo kovine. Če se hoče imeti tanko-tekoče to sredstvo, se razstopi v terpentinovni olji.

Lak za kositraste pušice se napravi, ako se skup stopi 8 delov terpentina, 4 dele kuhanega lanenega olja, 4 dele janterjevega kolofonija in 1 del šelaka. Pobarva se ta tekočina s kurkumo.

Kmetijstvo.

Preosnova davkov.

(Dalje.)

Pridobninski davek odmeri se na podlagi izpovedeb, katere morajo oddati vsi obdačenci ob začetku vsake obdačevalne dobe davčnemu oblastvu prve stopinje.